

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

ข่าวการระบาดใน / ต่างประเทศ

สัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 10 – 16 ธันวาคม 2549

(Outbreak Verification Summary, 50th Week, Dec 10 - 16, 2006)

เรียบเรียงโดย สุทธนันท์ สุทธชนะ

Suthanun Suthachana

นพ. เชาวลิท ขุ่มจ้อย

Chawalit Khumjui

*กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา

Epidemiological Investigation and Surveillance Section

**กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาโรคระบาดวิทยา

Research and Training Section

สำนักโรคระบาดวิทยา

Bureau of Epidemiology

✉ sut_chana@yahoo.com

ในสัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 10 – 16 ธันวาคม 2549 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. พืชจากการรับประทานเมล็ดสบูดำเกิดขึ้นใน 2 จังหวัด ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา (Food poisoning in Primary school in Khon kaen and Ang thong Province)

1.1 จังหวัดขอนแก่น วันที่ 13 ธันวาคม 2549 ได้รับรายงานจากจังหวัดขอนแก่นว่ามีเด็กนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลศิลา อำเภอเมือง เกิดอาการอาเจียน ปวดท้อง ถ่ายเหลว หลังจากรับประทานเมล็ดสบูดำ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลขอนแก่นจำนวนหลายราย ผลการสอบสวนพบว่า วันที่ 12 ธันวาคม 2549 ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมซ้อมกีฬาและเชียร์ของนักเรียน มีนักเรียนชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คน ได้เก็บเมล็ดสบูดำ ซึ่งปลูกในสวนสมุนไพรของโรงเรียนมารับประทานโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หลังจากนั้นเริ่มทยอยเกิดอาการดังกล่าวขึ้น ตั้งแต่เวลา 16.30 น.- 22.30 น. พบผู้ป่วยรวม 22 ราย ขณะนี้ทุกรายหายเป็นปกติ

1.2 จังหวัดอ่างทอง วันที่ 16 ธันวาคม 2549 ได้รับรายงานจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร ว่ามีเด็กนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลรามะสัก อำเภอโพธิ์ทอง มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง หลังจากรับประทานเมล็ดสบูดำที่โรงเรียน ผลการสอบสวนโรคพบว่า ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2549 มีเด็กนักเรียนคนหนึ่งได้อบเก็บเมล็ดสบูดำที่ปลูกในแปลงสาธิตของโรงเรียนมาลองรับประทานเมื่อเวลา 13.00 น. พบว่ามีรสอร่อย จึงชักชวนเพื่อน ๆ มารับประทาน หลังจากนั้นอีกประมาณ 2 ชั่วโมงมีเด็กนักเรียน อายุระหว่าง 4 - 11 ปี ทยอยป่วยด้วยอาการดังกล่าว จำนวน 34 ราย ครูได้นำนักเรียนเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลโพธิ์ทอง เป็นผู้ป่วยใน 1 ราย ขณะนี้ทุกรายอาการดีขึ้น เหตุการณ์ในครั้งนี้เกิดขึ้นแม้ว่าทางโรงเรียนได้ประกาศหน้าเสาธงห้ามเด็กนักเรียนเก็บเมล็ดสบูดำมารับประทานหลายครั้ง สะท้อนให้เห็นว่าอาจเกิดจากความอยากรู้อยากลองของเด็ก

ในปีนี สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานการเกิดเหตุการณ์พืชจากการรับประทานเมล็ดสบูดำในโรงเรียน 4 ครั้ง สัปดาห์นี้เกิดเหตุการณ์เดียวกัน 2 ครั้ง เห็นได้ว่านักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ควรได้รับการดูแลในเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด

2. การระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ในเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล พบใน 2 จังหวัด (Hand Foot and Mouth disease in Kindergarten in Yasothon and Bangkok Province)

2.1 จังหวัดโยธธร วันที่ 1 - 14 ธันวาคม 2549 มีการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง ขณะนี้พบผู้ป่วยจำนวน 11 ราย อายุระหว่าง 2 - 6 ปี เป็นเพศชาย 7 ราย หญิง 4 ราย เข้ารับการรักษาที่คลินิกและโรงพยาบาลโยธธร โดยเป็นผู้ป่วยใน 1 ราย ผลการสอบสวนโรค พบว่า ผู้ป่วยรายแรกเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล อายุ 4 ปี เริ่มป่วยวันที่ 1 ธันวาคม 2549 หลังจากนั้นก็มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นในวันที่ 7 - 14 ธันวาคม 2549 กระจายไปในชั้นอนุบาลและเตรียมอนุบาล จำนวน 6 ห้องเรียน ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว(SRRT) ได้เก็บตัวอย่างป้ายเชื้อจากคอผู้ป่วย 6 ราย ส่งตรวจหาเชื้อสาเหตุที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อยู่ระหว่างรอผล การควบคุมโรค โรงเรียนได้ปิดเรียนเป็นเวลา 10 วัน ตั้งแต่วันที่ 13 - 25 ธันวาคม 2549 และได้ทำความสะอาดอุปกรณ์ และห้องเรียนที่มีผู้ป่วย พร้อมให้คำแนะนำกับผู้ปกครองในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค นอกจากนี้จังหวัดได้ประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนและศูนย์เด็กเล็กทุกแห่งเฝ้าระวังโรคอย่างใกล้ชิด

2.2 จังหวัดกรุงเทพมหานคร วันที่ 13 ธันวาคม 2549 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับแจ้งจากผู้ปกครองเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่ง เขตบางเขน ว่ามีเด็กนักเรียนป่วยเป็นโรคมือ เท้า ปากหลายราย ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว(SRRT) จากศูนย์บริการสาธารณสุขที่ 24 บางเขน ได้ดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคในวันดังกล่าว พบผู้ป่วยจำนวน 5 ราย ในชั้นเตรียมอนุบาล เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 5 - 12 ธันวาคม 2549 ขณะนี้ทุกรายหายเป็นปกติ โรงเรียนได้ให้เด็กที่ป่วยหยุดเรียน ทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน และเฝ้าระวังโรค ขณะนี้ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

3. โรคสุกใส อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย (Chicken pox in Chiang rai Province)

พบการระบาดของโรคสุกใส ที่บ้านทุ่งยาว หมู่ 7 ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในหุบเขา มีประชากร ประมาณ 400 คน และมีโรงเรียนในหมู่บ้าน 1 แห่ง ขณะนี้พบผู้ป่วยจำนวน 30 ราย เสียชีวิต 1 ราย อายุระหว่าง 11 เดือน - 16 ปี ร้อยละ 87 มีอายุน้อยกว่า 10 ปี เป็นเพศหญิง 20 ราย ชาย 10 ราย รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 15 พฤศจิกายน 2549 รายสุดท้ายวันที่ 11 ธันวาคม 2549 พบผู้ป่วยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 4 หลังพบผู้ป่วยรายแรก (วันที่ 6 - 11 ธันวาคม 2549) จำนวน 13 ราย รายที่เสียชีวิต เป็นเด็กอายุ 11 เดือน มีความพิการแต่กำเนิดเนื่องจากโรคซิฟิลิส เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเวียงป่าเป้าวันที่ 8 ธันวาคม 2549 อาการไม่ดีขึ้น จึงส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และเสียชีวิตในวันที่ 11 ธันวาคม 2549 แพทย์วินิจฉัยโรคสุกใสและติดเชื้อในกระแสเลือด ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว(SRRT) ได้ให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์กับประชาชนในหมู่บ้านเรื่องการดูแลผู้ป่วยเมื่ออยู่ที่บ้าน เพื่อป้องกันการเสียชีวิต แนะนำครูให้แยกเด็กที่ป่วยและให้หยุดเรียน พร้อมแจ้งเตือนโรงเรียนในอำเภอให้เฝ้าระวังโรค ขณะนี้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอได้เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

4. โรคพิษสุนัขบ้า กรุงเทพมหานคร (Rabies in Bangkok Province)

ผู้ป่วยชาย อายุ 24 ปี เป็นแรงงานชาวพม่า ปัจจุบันอาศัยพำนักในร้านอาหาร ที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยวันที่ 5 ธันวาคม 2549 มีอาการคันบริเวณแผลที่ถูกสุนัขกัด ต่อมาไม่ใช้ ชาปลายมือปลายเท้า และชักเกร็ง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบางไผ่ วันที่ 9 ธันวาคม 2549 แพทย์วินิจฉัยใช้สมองอักเสบ ส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลศิริราชวันที่ 11 ธันวาคม 2549 เนื่องจากมีปัญหาค่าใช้จ่าย แรกเริ่มผู้ป่วยรู้สึกตัวดี มีไข้ ชักเกร็ง แขนขาชา กลั้วน้ำ กลั้วลม กลืนน้ำลายลำบาก หายใจไม่สะดวก แน่นหน้าอก แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า วันที่ 13 ธันวาคม 2549 ได้ส่งตัวอย่างน้ำลาย ปมรากผม และปัสสาวะของผู้ป่วยตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้าที่ศูนย์ปฏิบัติการโรคทางสมอง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ได้ผลบวก วันที่ 16 ธันวาคม 2549 ยังคงรักษาตัวอยู่ที่

โรงพยาบาล ขณะนี้ไม่รู้สึกรู้สีกตัวและใช้เครื่องช่วยหายใจ จากการสอบสวนได้ประวัติจากภรรยาผู้ป่วยและเจ้าของสุนัขว่าผู้ป่วยถูกสุนัขกัดที่น่องซ้าย แผลค่อนข้างลึก มีเลือดออก ขณะทำงานรับจ้างส่งน้ำดื่มที่ตลาดกระบี่ เมื่อ 3 เดือนก่อน ผู้ป่วยดูแลแผลเอง ไม่ได้ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค หลังจากนั้นประมาณ 1 เดือนสุนัขตัวดังกล่าวได้กัดบุตรชายเจ้าของสุนัขและคนงานในบ้าน เจ้าของสุนัขได้ฆ่าสุนัขตายแต่ไม่ได้ตัดหัวสุนัขส่งตรวจ บุตรชายได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคแล้ว ส่วนคนงานในบ้านขณะนี้กำลังติดตามให้วัคซีน จากการสอบสวนโดยทีมสัตวแพทย์ของกรุงเทพมหานครพบว่า ไม่มีหลักฐานการได้รับวัคซีนของสุนัขตัวดังกล่าว การควบคุมโรคได้ประชาสัมพันธ์และฉีดวัคซีนให้กับสุนัขในเขตพื้นที่ตลาดกระบี่และตลิ่งชัน พร้อมให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันโรคกับประชาชนในพื้นที่

สถานการณ์ในต่างประเทศ

1. การระบาดของโรค gastroenteritis จากเชื้อ Norovirus ในอเมริกา (DISTRICT OF COLUMBIA) วันที่ 14 ธันวาคม 2549 พบผู้ป่วยจำนวน 62 ราย เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายเหลว ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ Norovirus การระบาดของโรคจากเชื้อมักพบมากในฤดูหนาว อย่างไรก็ตามในปีนี้มีพบการระบาดเพิ่มมากขึ้น ดังที่มีรายงานการระบาดในแคลิฟอร์เนีย ยุโรป และในญี่ปุ่น การป้องกันโรคนี้คือหลีกเลี่ยงการรับประทานหอยนางรมดิบ การล้างมือบ่อยๆ และการมีสุขลักษณะอนามัยที่ดี

สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์

สถานการณ์โรค/ภัย ที่สำคัญ

สัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 10 – 16 ธันวาคม 2549

(Situation of Priority by Disease Under Surveillance, 50th Week, Dec 10 - 16 2006)

รายงานโดย นพ.ฐิติพงษ์ ยิ่งยง
กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ
สำนักโรคระบาดวิทยา

Thitipong Yingyong
Communicable Disease Epidemiological Section
Bureau of Epidemiology

✉ thity_24@yahoo.com

สัปดาห์ที่ 50 (10 – 16 ธันวาคม 2549) โรคเร่งด่วนที่ได้รับรายงานและมีจำนวนมากกว่าสัปดาห์เดียวกันของปีที่ผ่านมา คือ กล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกแบบเฉียบพลัน (AFP) และ โรคมือ เท้า ปาก ซึ่งมีจำนวนมากกว่าค่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2544 – 2548) สัปดาห์เดียวกัน ถึงแม้ว่าแนวโน้มของโรคมือ เท้า ปาก และ AFP ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาจะขึ้นลงบ้าง หากจะดูจากตารางที่ 1 เพียงอย่างเดียว อาจไม่สามารถบ่งบอกอะไรชัดเจน เนื่องจากการส่งข้อมูลจากจังหวัดเข้ามาไม่สมบูรณ์ และต่อเนื่องนัก แต่ก็ควรที่จะต้องจับตามอง AFP โรคมือ เท้า ปาก และไอกรนต่อไป

สำหรับโรคที่ต้องระวังในช่วงอากาศหนาว ได้แก่ ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ปอดบวม หัด หัดเยอรมัน สุกใส คางทูม อหิวาต์ และโรคที่มีสาเหตุจากเชื้อไวรัส โดยเฉพาะในผู้ป่วยปอดบวมที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ช่วงนี้ ควรจะประสานกับคณะผู้ดูแลรักษาพยาบาลเพื่อตรวจค้นว่า มีสาเหตุจากเชื้อชนิดไหน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังเชื้อไข้หวัดใหญ่ ที่อาจมีการกลายพันธุ์ ทำให้ก่อพยาธิสภาพที่รุนแรงขึ้นได้

ท่านสามารถส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อเนื้อหาวิชาการที่ตีพิมพ์ ไปที่ [ทาง E-mail sirirak@health.moph.go.th](mailto:sirirak@health.moph.go.th) หรือ [ทางโทรศัพท์ 0-2590-1731](tel:0-2590-1731) [ทางไปรษณีย์](mailto:prachin@health.moph.go.th) กองบรรณาธิการรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ สำนักโรคระบาดวิทยา ตึก 4 ชั้น 6 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000